

Fővárosi Ítéltábla

4.Kf.27.034/2008/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda (..... dr. Seres Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Reviczky u. 5. sz.) alperes ellen, média ügyben a Fővárosi Bíróság számú ítélete ellen a felperes által 4. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - alulírott napon - tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Fővárosi Ítéltábla számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság számú ítéletét, amellyel az alperes számú határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte figyelemmel arra, hogy a felperes által a 2004. november 3-án sugárzott „..... show” című műsora kapcsán az alperes nem a felperesi műsorszolgáltatásban tapasztaltakat tette eljárása tárgyává a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 3. § (2) bekezdésének megsértése tekintetében.

Az alperes az ismételten lefolytatott eljárásában a határozatával megállapította, hogy a felperes a szóban forgó műsorszámban elhangzottak közreadásával - nevezetesen, hogy a műsor egyik meghívott szereplője a vejével kapcsolatban a televízió által biztosított nagy nyilvánosság előtt, valótlan és sértő kifejezéseket használt: vejét „alvilági szeméttárolónak” nevezte, és munkahelyi vétségek, illetve

bűncselekmények elkövetésével vádolta - megsértette a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat, és az Rttv. 112. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján felhívta a műsorszolgáltatót a sérelmezett magatartás megszüntetésére. Határozatának indokolásában arra hivatkozott, hogy az Rttv. alapján nemcsak joga, hanem kötelessége is az Rttv. 3. § (2) bekezdésében foglaltak megvalósulását felügyelni, ellenőrizni, illetve e jogszabályhelyben foglaltak sérelme esetén szankciót alkalmazni. Utalt arra, hogy nem a konkrét személyiségi jog sérelme miatt járt el, hanem az általánosságban vett emberi méltóság megsértése miatt. E körben kitért a Műsorszolgáltatási szerződésre is, amely kimondja, hogy a műsoralkotásnál ügyelni kell az emberi méltóságra, az egyes emberek magánszférájának sérthetetlenségére és egyáltalán a tisztességes eljárásra.

A felperes a határozat felülvizsgálata iránti keresetében vitatva a jogsértés elkövetését elsődlegesen az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és a jogkövetkezmények alóli mentesítését kérte, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését indítványozta az ügy érdemére kiható jelentős eljárási hiba miatt.

Elismerte, hogy az alperes az Rttv.-ben ráruházott jogkörével élve jogosult az Rttv. 3. § (2) bekezdése teljesülésének vizsgálatára, azonban az Rttv. 3. § (2) bekezdésére alapított vélelmezett jogsértés miatt az alperes az érintett személy helyett nem léphet fel. A személyhez fűződő jogokat személyesen lehet érvényesíteni, és azok nem jelen eljárásban, hanem személyiségi jogi (polgári) perben orvosolhatóak. Az alperes az egyén önrendelkezési jogának figyelmen kívül hagyásával közjogi eszközökkel nem biztosíthat jogvédelmet az individuális alanyi jogvédelem helyett, ugyanis ha a hatóságnak ez a jogköre megállna, úgy az a sajtószabadság, a véleménynyilvánítási szabadság, az információhoz fűződő alapjogok indokolatlan korlátozásához vezetne. Véleménye szerint a törvényalkotó az Rttv. 3. § (2) bekezdésével a csoportérdekek megóvására hivatott hatósági jogvédelmet kívánta megteremteni elsősorban a nézők oldalán, így az alperes egyes személyek személyiségi jogainak vélt sérelmére ezért sem alapíthatja a jogsértést. Érdemben előadta, hogy a műsorszolgáltatási tevékenysége során mindvégig tiszteltben tartotta a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét, nem sértette az emberi jogokat. Ugyanakkor kifejtette, hogy jogértelmezési problémákat vet fel az, hogy az alperes határozatában a tárgyi műsorszámmal és az Rttv. 3. § (2) bekezdésével összefüggésben használt „emberi méltóság” mint emberi jog fogalma, mert ez a jog Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezményben és kiegészítő jegyzőkönyveiben nem került nevesítésre. Álláspontja szerint az Rttv. 3. § (2) bekezdésében foglalt „emberi jogok” fogalom elsősorban büntetőjogi kategória, és jelen ügy tárgyától eltérő, kifejezetten súlyos jogsérelmek esetben hívható fel. Rámutatott arra, hogy nem helytálló az alperesi határozat azon okfejtése, amely szerint a műsorban többször valótlan tényállítások hangzottak el a „panaszossal” kapcsolatban. Előadta, hogy egyrészt nem világos, hogyan került a határozat indokolásába a panaszos, másrészt kérdéses, hogy milyen bizonyítási eljárás

eredményeként jelentette ki az alperes, hogy az elhangzottak valótlan tartalmú tényállítások.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és perköltség megállapítását kérte. Változatlanul fenntartotta, hogy a felperesi műsorszolgáltatás sértette az Rttv. 3. § (2) bekezdését. Kiemelte, hogy nem a magánszemélyt megillető személyhez fűződő jogok védelmében, hanem a műsorszolgáltatóval fennálló közjogi jogviszony alapján az Rttv.-ben foglaltak érvényre juttatása érdekében lépett fel. Érvelése szerint nem helytálló az a felperesi nézet, mely szerint az Rttv. 3. § (2) bekezdése csak a nemzetközi szerződésekben megfogalmazott és kifejezetten nevesített emberi jogok védelmére vonatkoznak. Értelmezése szerint az emberi jogok védelme az alkotmányos alapjogok védelmére is kiterjed. Hivatkozott az Alkotmánybíróság gyakorlatára, amely erga omnes hatállyal értelmezte az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog mint alapjog tartalmát. Fenntartotta azon álláspontját, hogy az alperes és felperes közötti közjogi viszony keretei között lefolytatott közigazgatási eljárás jogszerűségét nem befolyásolja, hogy az érintett személy személyiségi jogainak védelmében kezdeményezett-e polgári jogi eljárást, vagy sem.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes határozata sem anyagi, sem eljárásjogi szabályt nem sért, ezért a felperes keresetét mint megalapozatlant elutasította. Indokolása szerint egyetértett az alperes azon jogi álláspontjával, hogy a felperes adott műsorszolgáltatása sértette az Rttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat, ugyanis a vizsgált szegmens tartalmából megállapította, hogy az elhangzott vádak alkalmasak voltak az általánosságban vett emberi méltóság megsértésére. A bíróság utalt arra, hogy a felperes felelősségét nem menti, hogy a műsorvezető arcjátékával, gesztusaival elhatárolódását, egyet nem értését kifejezésre juttatta. Elfogadta azt az alperesi érvelést, amely értelmében az Rttv. 3. § (2) bekezdésében megfogalmazott emberi jogok megsértése megvalósulhat konkrét személyt érintő sérelem kapcsán is, illetve a személyek polgári jogi védelme egyben az emberi jogok védelmét is jelenti. A Ptk.-ban szabályozott, egyes személyhez fűződő jogok megsértése nyilvánvalóan az emberi jogok megsértését is jelenti. Nem értett egyet a felperes azon érvelésével, amely szerint az Rttv. 3. § (2) bekezdésében foglalt emberi jogok jelen ügy tárgyától eltérő jogsérelmekre alkalmazható. A bíróság osztotta az alperes azon hivatkozását, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az emberi méltósághoz való jog részben általános személyiségi jogként, részben pedig az élethez és a jogképességhez való jogként értelmezhető. Az Alkotmánybíróság gyakorlatára hivatkozással rámutatott arra, hogy a magánjogi viszonyok keretei között érvényesíthető személyhez fűződő jogok védelme lényegében az Alkotmányban megfogalmazott alapjogok védelmére vezethető vissza. Hangsúlyozta, hogy az alperes abban az esetben is felléphet a felperessel szemben az Rttv.-ben foglalt kötelezettségek megszegése esetén, ha az adott kötelezettségszegésre vonatkozó magatartás adott esetben polgári jogi vagy esetleg büntetőjogi jogvita tárgyát is képezheti.

A felperes eljárásjogi kifogásait vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy az alperes minden olyan releváns körülményt feltárt eljárása során, amely a felperesi magatartás anyagi jogi megítéléséhez szükséges volt. Megállapította, hogy az alperes a döntés érdemét tekintve eleget tett az indokolási kötelezettségének, és részéről nem történt olyan eljárásjogi jogszabálysértés, amely megalapozná a felperes másodlagos kereseti kérelmét.

A felperes fellebbezésében a keresetében és korábbi nyilatkozataiban előadottakat változatlanul fenntartva az elsőfokú ítélet keresetének helytadó megváltoztatását kérte. Vitatta, hogy műsorszolgáltatása bármilyen módon az emberi jogok sérelmét eredményezte volna. Álláspontja szerint az alperes és az elsőfokú bíróság is helytelen jogi következtetés alapján hozta meg a döntését. Továbbra is aggályosnak tartotta, hogy mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság „az emberi méltóság” fogalmát használta a tárgyi műsorszámmal és az Rttv. 3. § (2) bekezdésével összefüggésben.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai szerinti helybenhagyását kérte, perköltségigényt jelentett be. Álláspontja szerint a felperes fellebbezésében a korábban tett nyilatkozataihoz képest újabb tényt nem állít, újabb bizonyítékokra nem hivatkozik. Fenntartotta a határozatának jogszerűségével kapcsolatosan kifejtett álláspontját. Hivatkozott arra, hogy az Rttv. a műsorszolgáltató számára tiltja meg a törvény rendelkezéseinek megsértését. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésének felhívásával hangsúlyozta, hogy az emberi jogok sérelme médiaügyben vizsgálható.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a Pp. 340. §-ának (1) és (2) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelmek és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ában foglaltaknak megfelelően a rendelkezésre álló peradatok alapján a tényállást helyesen rögzítette, az abból levont jogi következtetése a jogsértés tekintetében helytálló volt. A felperes fellebbezésében olyan érveket felsorakoztatni nem tudott, amely az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 3. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Köztársaságban a műsorszolgáltatás - e törvény keretei között - szabadon gyakorolható, az információk és a vélemények műsorszolgáltatás útján szabadon továbbíthatók, a nyilvános vételre szánt magyarországi és külföldi műsorok szabadon vehetőek. A műsorszolgáltató - a törvény keretei között - önállóan határozza meg a műsorszolgáltatás tartalmát, és azért felelősséggel tartozik.

Az Rttv. 3. §-ának (2) bekezdése általános érvényű, a műsorszolgáltatás során kötelezően figyelembe veendő kereteket állít fel; azt a kötelezettséget rója a

műsorszolgáltatóra, hogy tevékenysége során tartsa tiszteletben a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét, nem sértheti az emberi jogokat, műsorszolgáltatása nem lehet alkalmas a személyek, nemek, nemzetek, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbségek, továbbá valamely egyház, vagy vallási csoport elleni gyűlöletkeltésre.

Az Alkotmány 54. §-ának (1) bekezdésében írtak szerint a Magyar Köztársaságban minden embernek vele született joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelytől senkit nem lehet önkényesen megfosztani. A magyar alkotmánybíróági gyakorlatban - 8/1990. (IV. 23.) AB határozat (ABH 1990, 44.) - az emberi méltósághoz való jog, az ún. általános személyiségi jog egyik megnyilvánulása. Az emberi méltósághoz való jog az általános személyiségvédelmi funkciójából, anyajog mivoltából eredően az emberi méltósághoz való jog olyan szubszidiárius alapjog, amelyre mind az Alkotmánybíróság, mind más bíróságok minden esetben hivatkozhatnak az egyén autonómiájának védelmében, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.

A személyhez fűződő jogok a Ptk.-ban nagymértékben lefedik az Alkotmányban biztosított alapjogok, ezen belül a személyhez fűződő alkotmányos jogok területét. A személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti - mondja ki a Ptk. 76. §-a - különösen a magánszemélyek bármilyen hátrányos megkülönböztetése nemük, fajuk, nemzetiségük vagy felekezetük szerint, továbbá a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A Fővárosi Ítéltábla mindenenek előtt kiemeli, hogy nem azonos a polgári jogi és közigazgatási jogi jogviszony. Az alperesnek az Rttv. nem azt teszi feladatává, hogy érvényesítse a személyhez fűződő jogokat az arra jogosultak helyett, hanem azt, hogy a vele közjogi viszonyban álló műsorszolgáltatókkal szemben ellenőrizze és felügyelje az Rttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltak érvényesülését. A polgári bíróság eljárása egyenrangú felek szerződéses viszonyaiban nem érintheti az alperes vertikális, közhatalmi tevékenységét, amelynek ellátása során nem az alanyi jogvédelem, hanem az alkotmányos alapjogok védelme az alperes feladata.

A személyhez fűződő jogok védelmét a sérelmet szenvedő jogalany polgári perben érvényesítheti (Ptk. 85. § (1) bekezdés). Jelen ügyben azonban nem polgári jogi kérdésben, hanem abban kellett döntenie a bíróságnak, hogy az Rttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt előírások valóban megsérültek-e. Az Rttv. a műsorszolgáltatónak tiltja meg az Rttv. rendelkezéseinek megsértését, az Rttv.-nek tehát a műsorszolgáltató, és nem a sérelmet elszenvedett az alanya. Az Rttv. a műsorszolgáltatónak tiltja meg azt, hogy a Rttv.-ben felsorolt jogokat megsértse, az Rttv.-nek tehát a műsorszolgáltató és nem a sérelmet elszenvedett az alanya. Olyan előírást az Rttv. nem tartalmaz, miszerint a Rttv. 3. §-ának (2) bekezdésébe foglalt rendelkezés megsértését a közigazgatási eljárásban csak a sérelmet elszenvedett személyes kérelmére lehetne megállapítani. Ez a korlátozás tehát csak a polgári jogi jogviszonyokban jelentkezik, a közigazgatási jogi jogviszonyra nem

alkalmazható. Az elsőfokú bíróság jogi érvelését - a jogsértés megvalósulása tekintetében - a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul elfogadta, egyet értve azzal, hogy az adott műsorrészben elhangzottak a megszólaló hölgy vejét méltatlan, kiszolgáltatott helyzetbe hozta, emberi méltóságában sértette. A Legfelsőbb Bíróság is kimondta már több eseti döntésében (így pl.: Kf.IV.37.230/2002/9., Kf.VI.38.474/2000/3. számú határozataiban), hogy az emberi jogok sérelme médiaügyben vizsgálható.

E jogszabályhelyek összevetéséből a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az alperes az Rttv. 41. §-ának (1) bekezdés b/ pontja szerint felügyeleti és ellenőrzési feladatot látott el, annak eredményeképpen a hatósági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések szerint járt el, amikor a felperesi műsorszolgáltató által elkövetett jogsértést az Rttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra alapítottn megállapította, és az Rttv. 112. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti szankciót alkalmazta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, és a jogsértés vonatkozásában osztva az alperesi határozatban kifejtett indokolást, helytálló jogi következtetésre jutott a tekintetben, hogy az alperes határozata jogszabályt nem sértett, annak megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése nem volt indokolt. Ezért a másodfokú bíróság a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem járt sikerrel, ezért a Fővárosi Ítéltábla az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségének a megfizetésére a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte, míg a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles viselni a felperes.

Budapest, 2008. évi április hó 24. napján

Dr. Rothermel Erika s. k. a tanács elnöke, **Dr. Losonczy Erzsébet s. k.** előadó bíró,
Huszárné dr. Oláh Éva s. k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő